

Paweł Lisicki, Luter. Ciemna strona rewolucji, Warszawa 2017, SS 320; ISBN 9788380791695

Na rynku księgarskim ukazała się książka Pawła Lisickiego „Luter. Ciemna strona rewolucji” Na 300 stronach Lisicki podejmuje próbę przedstawienia historii życia Marcina Lutra, a co za tym idzie początków protestantyzmu, ale również opisuje dzisiejsze relacje Kościołów protestanckiego i katolickiego. Autor odwołując się do wypowiedzi papieża Franciszka i wielu innych dostojników Kościoła katolickiego ukazuje nam Lutra, jako postać, która w sposób zasadniczy przyczyniła się do reform, jakie zaszły w Kościele katolickim, czyli zupełnie inaczej niż dotychczas, kiedy to Luter postrzegany był jako heretyk i odstępeca od wiary. Zaskakujący jest obraz współczesnego Kościoła katolickiego, który jak zauważa Lisicki, winien być wdzięczny Lutrowi za jego bunt, bo dzięki niemu Kościół mógł wejść na drogę reform i odnowy, sięgając do korzeni Ewangelii.

W swojej książce Lisicki opisuje wizytę papieża Franciszka w Szwecji gdzie spotkał się z panią „prymas Kościoła Szwecji” Antje Jackelén, która słynie z gorliwego popierania nawet najbardziej radykalnych postulatów szwedzkiej lewicy, co nie trudno sobie wyobrazić stoją w jaskrawej sprzeczności z nauką Kościoła katolickiego. (...) Papieżowi najwyraźniej nie przeszkadzał ani sam fakt – to, że modląc się jak równy z równym z panią prymas zachowywał się jakby uznawał jej urząd – ani też osobliwe, mówiąc delikatnie poglądy arcybiskupki Jackelen (...) Pani arcybiskupka, wspiera „śluby gejów”, uznaje „prawo kobiet do aborcji”, opowiada, że muzułmańscy terroryści nie różnią się od chrześcijańskich fundamentalistów – do licha ciężkiego, czy to jest właściwy partner, partnerka dla papieża w prowadzeniu wspólnych modlitw? (...)

Dalsza część książki to wnikliwa analiza postaci Marcina Lutra. Autor często odwołuje się do listów, pism i publikacji reformatora. Obraz, jaki ukazuje się z analizy jest zaskakujący a momentami szokujący. Oto ojciec reformacji jawi się, jako osoba zajadła w swojej krytyce Kościoła, dla oponentów pozostaje bezlitosny, nierzadko bywa wręcz wulgarny.

Kolejna część książki to analiza konsekwencji reformacji Lutera, czyli przede wszystkim oderwanie książąt niemieckich od Kościoła katolickiego a co za tym idzie wojny na tle reformacji, i dalej podział Europy na część katolicką i protestancką ze wszelkimi tego konsekwencjami.

Książka Pawła Lisickiego na pewno nie należy do politycznie poprawnych bełkotów napisanych tak żeby nikogo nie obrazić. Zawarte poglądy są klarowne i znakomicie zanalizowane w oparciu o przekazy źródłowe. Pozycja bezsprzecznie godna uwagi. Oczywiście można książkę wypożyczyć w naszej uniwersyteckiej bibliotece.

Remigiusz MALINOWSKI* (UPH w Siedlcach, Polska)

---

* Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych, rowerdohistorii@gmail.com